კვერცხის წარმოების ინდუსტრიის კვლევა

მომზადებულია 2022 წლის მონაცემებზე დაყრდნობით

2023 წელი

შინაარსი

გვერდი 3 - მეთოდოლოგია

გვერდი 4 - კვლევის შედეგები

გვერდი 6 - კვერცხის ბაზრის ზოგადი მიმოხილვა

გვერდი 12 - ძირითადი მოთამაშეები

გვერდი 13 - ფინანსური კოეფიციენტები

კვლევის მიზანი

მოცემული კვლევა ემსახურება კვერცხის წარმოების ინდუსტრიაში არსებული ტენდენციების გამოვლენას, მესამე და მეორე ზომითი კატეგორიის კომპანიების 2022 წლის ფინანსური ანგარიშგებების საფუძველზე.
რეპორტში წარმოდგენილია დარგის საშუალო ფინანსური მაჩვენებლები, რომელიც აყალიბებს დარგის "ბენჩმარკს" და იძლევა ინფორმაციას მის ფინანსურ მდგომარეობაზე.

მეთოდოლოგია

კვლევაში გამოყენებული მონაცემები აღებულია ანგარიშგების პორტალის ვებგვერდიდან, სადაც ხორციელდება საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად წლიური ფინანსური ანგარიშგებების გამოქვეყნება.

მოცემული კომპანიები ეკუთვნის მესამე და მეორე ზომით კატეგორიებს, აქედან აუდირებულია მხოლოდ ორი კომპანია.

აღნიშნული ინფორმაცია ეყრდნობა 2022 წლის მონაცემებს, ყურადღება გამახვილებულია ბაზრის ლიდერ კომპანიებზე, რომელთა რაოდენობაც შეადგენს 10-ს.

კვლევაში ყურადღება გამახვილებულია კვერცხის პროდუქტების ბაზრის მიმოხილვაზე, კონკრეტულად კი მის წარმოებასა და ექსპორტ-იმპორტზე, მონაცემები აღებულია საერთაშორისო სავაჭრო ცენტრის ვებგვერდიდან.

კვლევის შედეგები

კვლევა მიმოიხილავს კვერცხის მწარმოებელ კომპანიებს, რომელთა ჯამური ბრუნვა აღემატება 115 მილიონ ლარს, აქტივების ჯამი 102 მილიონ ლარს, ხოლო ჯამური მოგება დაბეგვრამდე აღწევს 4 მილიონ ლარს.

კვლევამ გამოავლინა ინდუსტრიის ლიდერი კომპანიები შემოსავლების, აქტივებისა და მოგების მიხედვით.

მონაცემების ანალიზის შედეგად დადგინდა, რომ ქართულ კომპანიებს კვერცხის წარმოების ინდუსტრიაში გააჩნიათ შემდეგი ფინანსური მაჩვენებლები: მოგებამ აქტივებზე საშუალოდ შეადგინა (ROA) -4%, მოგებამ კაპიტალზე კი (ROE) 19%.

გარდა ამისა, დადგინდა ფინანსური კოეფიციენტები ინდუსტრიის საშუალო ლიკვიდურობის, ეფექტურობისა და გადახდის უნარიანობის შესახებ.

კვლევის შედეგები

კვლევის შედეგად ასევე გამოვლინდა 2022 წლის კომპანიების საშუალო მონაცემები კატეგორიების მიხედვით. მოცემული 10 კომპანიიდან, ორი კომპანია ეკუთვნის მეორე კატეგორიას, ხოლო დანარჩენი 8 ეკუთვნის მესამე ზომით კატეგორიას.

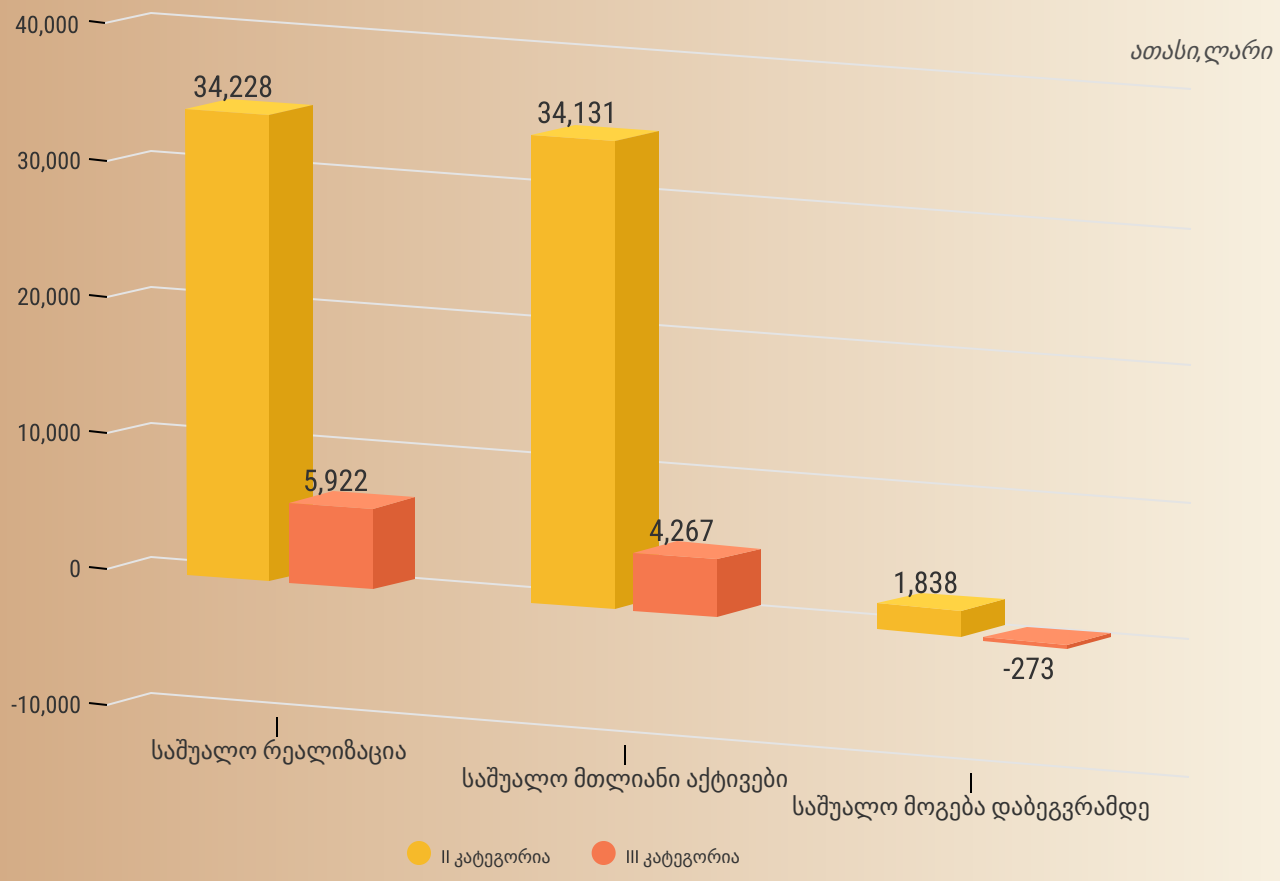

კვერცხის ბაზრის ზოგადი მიმოხილვა

საქართველოში კვერცხის ბაზარი ვერ ინარჩუნებს მზარდ ტენდენციას და საკმაოდ არასტაბილურობით ხასიათდება, რასაც ადასტურებს კვერცის წარმოების სტატისტიკა საქსტატის ოფიციალური მონაცემების თანახმად, თუმცაღა ქვეყანას აქვს პოტენციალი აწარმოოს გაცილებით მეტი და მაღალი ხარისხის პროდუქტი, რომლებიც შეესაბამება ქვეყანაში არსებულ მოთხოვნებს. აქედან გამომდინარე გაიზრდება, კვერცხის მწარმოებელი კომპანიების რაოდენობა და შესაბამისად წარმოების მოცულობაც.

საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის თანახმად, კვერცხის წარმოების რაოდენობა ბოლო წლების განმავლობაში შემცირდა და 2022 წელს შეადგინა 654.7 მლნ. ცალი, რაც ყველაზე დაბალი მაჩვენებელი იყო ბოლო სამი წლის განმავლობაში. ასევე ცნობილია 2023 წლის წინასწარი მონაცემები, რომლის თანახმადაც სამი კვარტლის ჯამმა შეადგინა 479.9 მლნ. ცალი კვერცხი. დეტალური მონაცემები ასეთია:

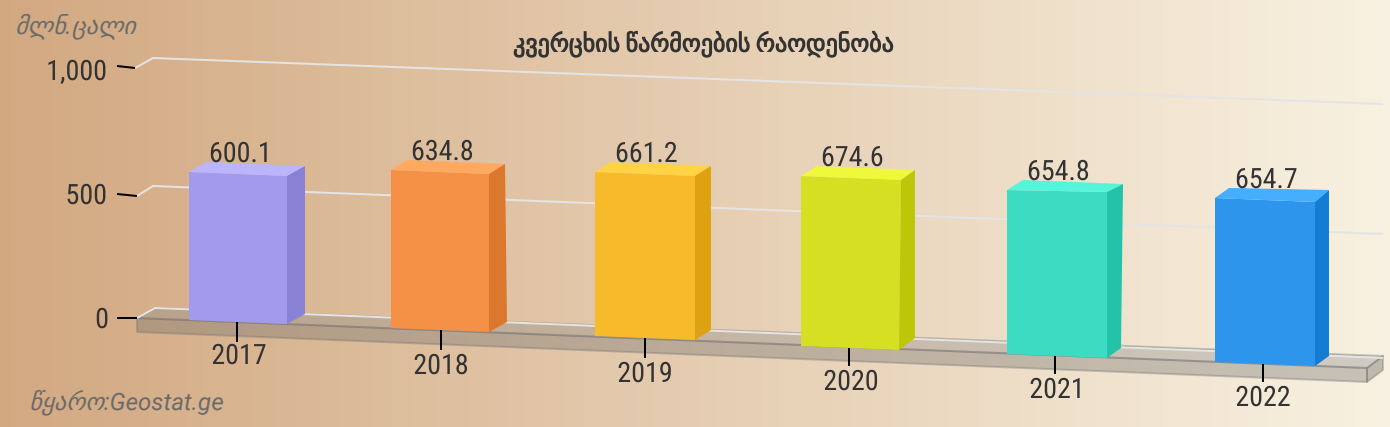

ასევე საინტერესოა ფრინველის სულადობა, რომელიც ბუნებრივია არასტაბილურობით ხასიათდება, ხოლო წლების მიხედვით დეტალური მონაცემები ასეთია:

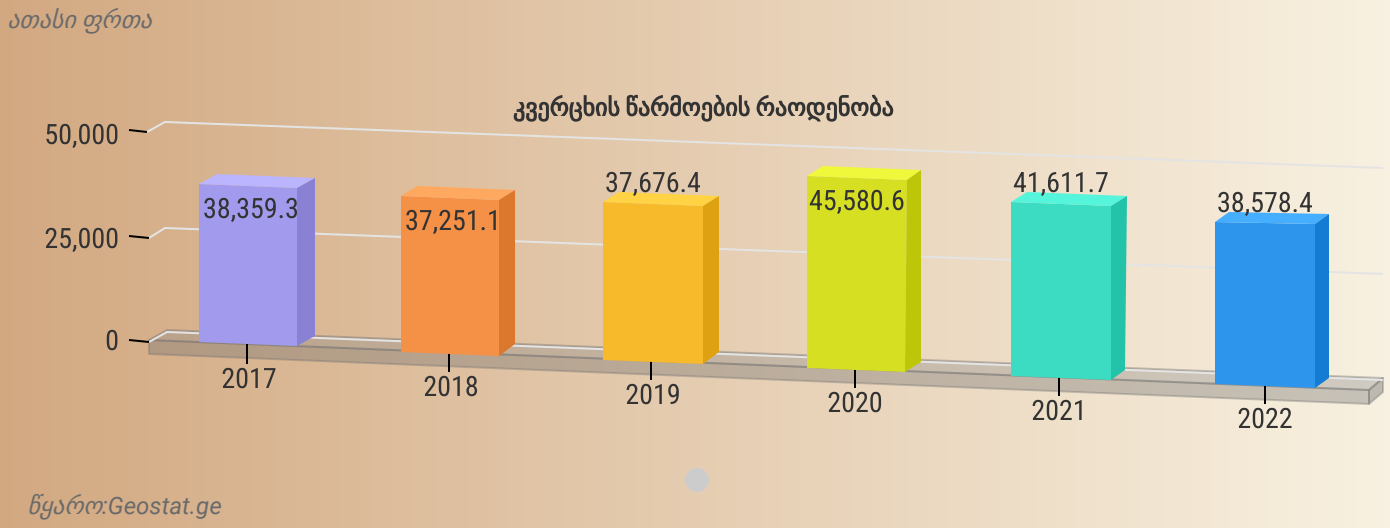

კვერცხის ბაზრის ზოგადი მიმოხილვა

საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის თანახმად, 2022 წელს დაფიქსირდა, კვერცხის მაქსიმალური საშუალო საცალო საბაზრო ფასი, დეტალური მონაცემები წლების მიხედვით ასეთია:

საშუალო საცალო საბაზრო ფასები საქართველოში (ლარი/კგ)x100

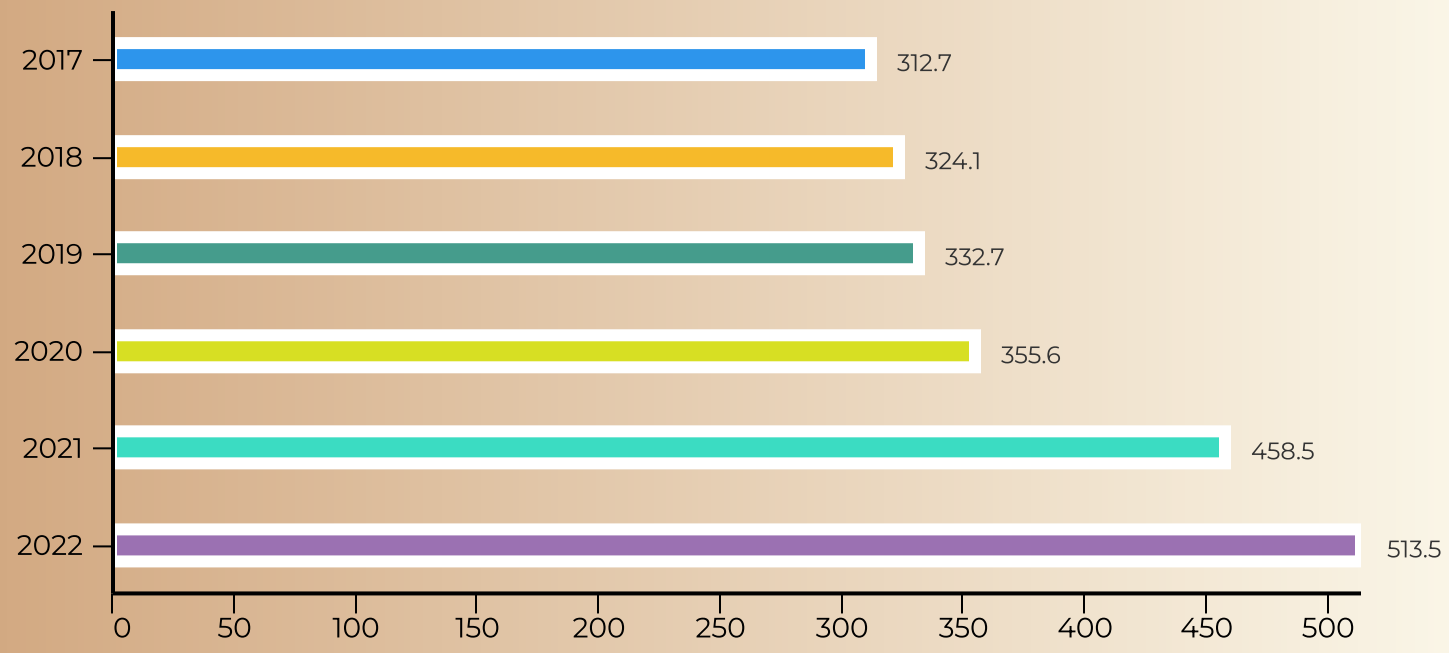

წყარო:Geostat.ge

ასევე საინტერესოა სასურსათო ბალანსები, რომელიც კვერცხის შემთხვევაში შემდეგნაირად გამოიყურება:

კვერცხის ბალანსი									
მაჩვენებლები	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
რესურსები და გამოყენება (მლნ. ცალი)									
ადგილობრივი წარმოება	552	602	590	600	635	661	675	655	655
იმპორტი	26	1	4	16	11	32	28	17	37
საინკუბაციოდ	25	34	34	36	37	40	40	39	40
სასურსათო მოხმარება	538	541	545	559	591	632	639	614	632
დანაკარგები	11	12	12	12	13	14	14	13	14
ექსპორტი	3	13	4	3	4	5	9	5	6
მარაგებს შორის სხვაობა	1	3	-1	5	2	3	1	1	0
მოხმარება ერთ სულზე									
მოსახლეობა, ათასი კაცი	3 722	3 729	3 726	3 730	3 723	3 717	3 729	3 689	3 736
ცალი წელიწადში	145	145	146	150	159	170	171	166	169
ცალი დღეში	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.5	0.5	0.5	0.0
კკალ. დღეში	34	34	34	35	37	39	40	39	39
პროტეინი, გრ. დღეში	2.6	2.6	2.6	2.7	2.8	3.0	3.1	3.000	3.0
ცხიმები, გრ. დღეში	2.4	2.4	2.4	2.5	2.6	2.8	2.8	2.7	3.0
თვითუზრუნველყოფის კოეფიციენტი, %	**96**	**102**	**100**	**98**	**99**	**96**	**97**	**98**	**96**

წყარო:Geostat.ge

კვერცხის ბაზრის ზოგადი მიმოხილვა

საერთაშორისო სავაჭრო ცენტრის თანახმად, 2022 წელს იმპორტირებული კვერცხის საერთო ღირებულება თითქმის ხუთჯერ გაიზარდა წინა წლის მონაცემებთან შედარებით და შეადგინა 5,834 ათასი აშშ დოლარი, ხოლო 2021 წელს 1,218 ათასი აშშ დოლარი.
ტოპ ხუთი ქვეყანა, საიდანაც ხორციელდება ძირითადი კვერცხის იმპორტი, 2022 წლის მონაცემებით შემდეგია: თურქეთი, უნგრეთი, რუსეთის ფედერაცია, ბულგარეთი და ნიდერლანდები.
ქვემოთ, დიაგრამის სახით წარმოდგენილია იმპორტის ღირებულება ქვეყნების მიხედვით, ბოლო ხუთი წლის სტატისტიკა

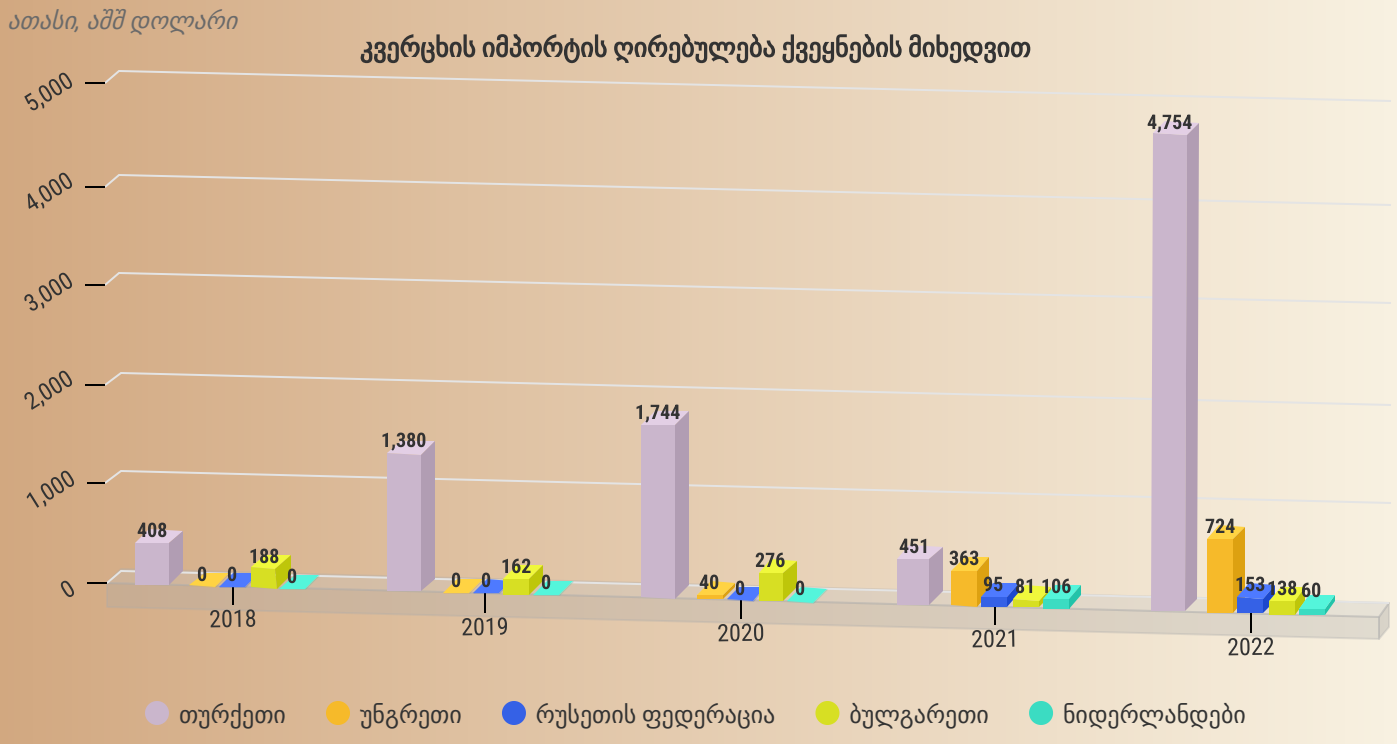

წყარო:International Trade Center

როგორც დიაგრამიდან ჩანს, 2022 წლის მონაცემებით ძირითადი იმპორტიორი ქვეყანაა თურქეთი, საიდანაც შემოვიდა კვერცხი, სხვადასხვა ფორმით, მათ შორის იყო ფრინველის კვერცხი, ნაჭუჭში, ახალი, დაკონსერვებული ან მოხარშული.
ტოპ ქვეყნებიდან ყველაზე დაბალი ღირებულების კვერცხის პროდუქცია შემოვიდა ნიდერლანდებიდან - 60 ათასი აშშ დოლარი.

აღსანიშნავია, რომ ბოლო ხუთი წლის განმალობაში ლიდერობდა თურქეთი.

კვერცხის ბაზრის ზოგადი მიმოხილვა

საერთაშორისო სავაჭრო ცენტრის თანახმად, კვერცხის იმპორტის რაოდენობამ 2022 წელს 2,392 ტონა შეადგინა, რაც ყველაზე მაღალი მაჩვენებელი იყო ბოლო ხუთი წლის განმავლობაში.

ტოპ ხუთი ქვეყანა, საიდანაც ხორციელდება ძირითადი კვერცხის იმპორტი, რაოდენობის მიხედვით შემდეგია: თურქეთი, უნგრეთი, რუსეთის ფედერაცია, ბულგარეთი და ნიდერლანდები.

ქვემოთ, დიაგრამის სახით წარმოდგენილია იმპორტის რაოდენობა ქვეყნების მიხედვით, ბოლო ხუთი წლის სტატისტიკა:

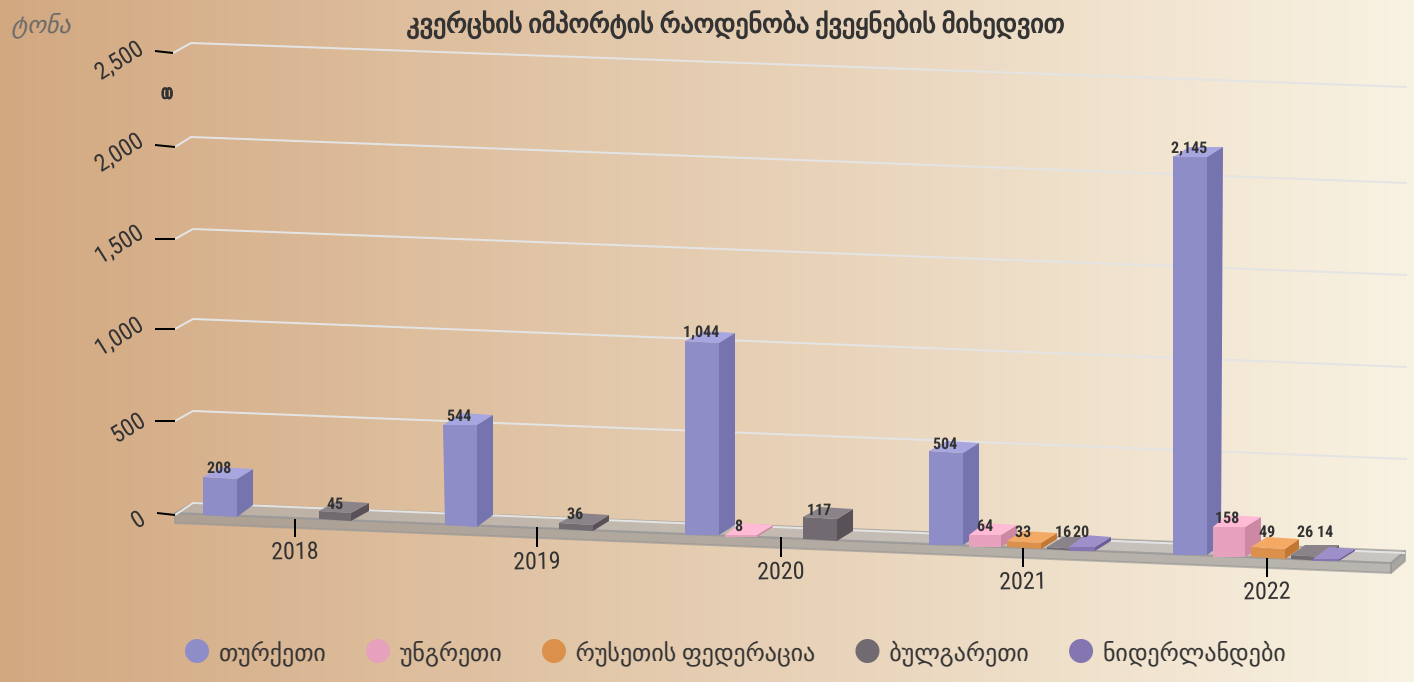

წყარო:International Trade Center

როგორც დიაგრამიდან ჩანს, ბოლო ხუთი წლის განმავლობაში ძირითადი იმპორტიორი ქვეყანაა თურქეთი, საიდანაც შემოდის კვერცხის ძირითადი ნაწილი, რაოდენობის მიხედვით. ყველაზე მაღალი მაჩვენებელი თურქეთის შემთხვევაში, ბოლო ხუთი წლის განმავლობაში დაფიქსირდა 2022 წელს, იმპორტის რაოდენობამ შეადგინა 2,145 ტონა.

კვერცხის ბაზრის ზოგადი მიმოხილვა

რაც შეეხება ექსპორტს, საკმაოდ მცირე რაოდენობით ხორციელდება კვერცხის ქვეყნიდან გატანა, იმპორტთან შედარებით, თუმცაღა საინტერესოა სად გადის და რამდენი. საერთაშორისო სავაჭრო ცენტრის თანახმად, 2022 წელს დაფიქსირდა კვერცხის ექსპორტის საერთო ღირებულების ყველაზე მაღალი მაჩვენებელი და შეადგინა 2,177 ათასი აშშ დოლარი.

ქვეყნები, სადაც ხორციელდება კვერცხის ექსპორტი ღირებულების მიხედვით, შემდეგია: სომხეთი, აზერბაიჯანი, საუდის არაბეთი და არაბთა გაერთიანებული საამიროები.

ქვემოთ, დიაგრამის სახით წარმოდგენილია ექსპორტის ღირებულება ქვეყნების მიხედვით, ბოლო ხუთი წლის სტატისტიკა:

ათასი, დოლარი

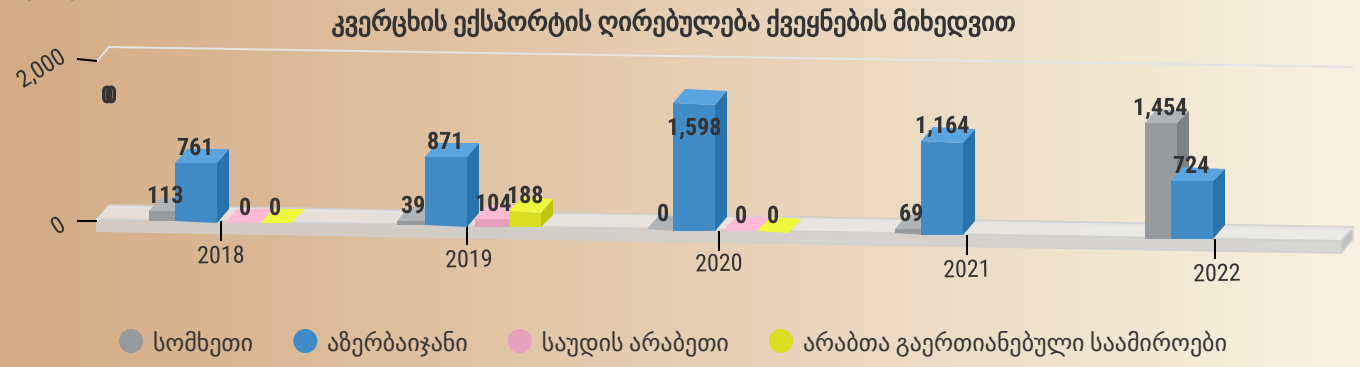

წყარო:International Trade Center

როგორც დიაგრამიდან ჩანს, ბოლო ხუთი წლის განმავლობაში ყველაზე დიდი ღირებულების ექსპორტი განხორციელდა 2022 წელს და აქედან ლიდერობდა სომხეთი. საინტერესოა ის ფაქტი, რომ ბოლო წლებში, საუდის არაბეთსა და არაბთა გაერთიანებულ საამიროებში ექსპორტი, აღარ დაფიქსირებულა.

რაც შეეხება კვერცხის ექსპორტს რაოდენობის მიხედვით, შემდეგია:

ტონა

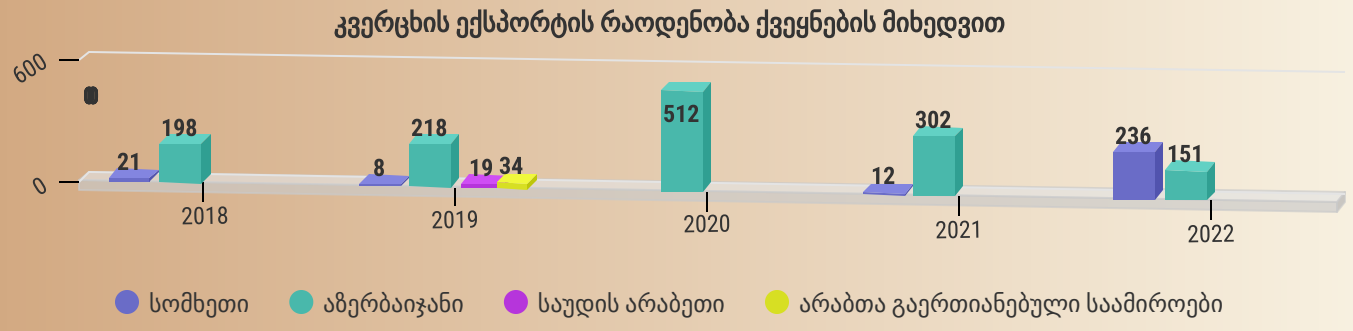

წყარო:International Trade Center

როგორც დიაგრამიდან ჩანს, ბოლო ხუთი წლის განმავლობაში, 2020 წელს, აზერბაიჯანში დაფიქსირდა, ექსპორტის ყველაზე დიდი რაოდენობა, 512 ტონა.

კვერცხის ბაზრის ზოგადი მიმოხილვა

მიუხედავად იმისა, რომ ექსპორტიორ ქვეყნებში თურქეთი ლიდერობს 2022 წელს, საინტერესოა როგორ იცვლებოდა ტოპ ქვეყნები ბოლო სამი წლის განმავლობაში.
ქვემოთ, დიაგრამის სახით წარმოდგენილია ტოპ ხუთი ექსპორტიორი ქვეყნები წლების მიხედვით, გამონაკლისია 2020 წელი, მხოლოდ ოთხი ქვეყნიდან განხორციელდა პროდუქციის იმპორტი.

ათასი, დოლარი

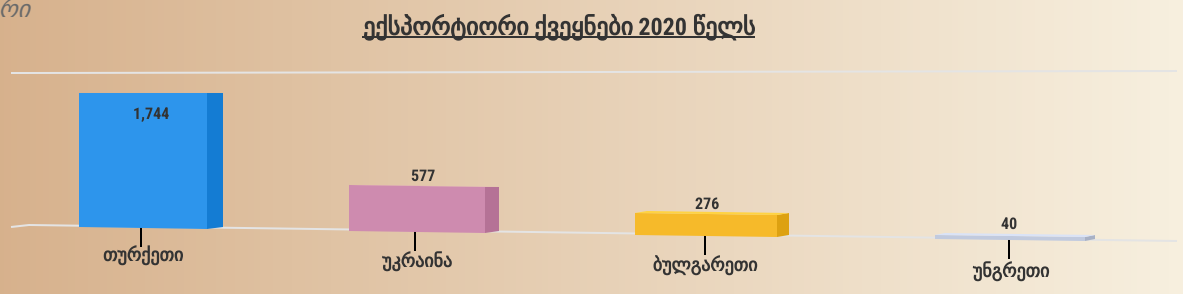

წყარო:International Trade Center

ათასი, დოლარი

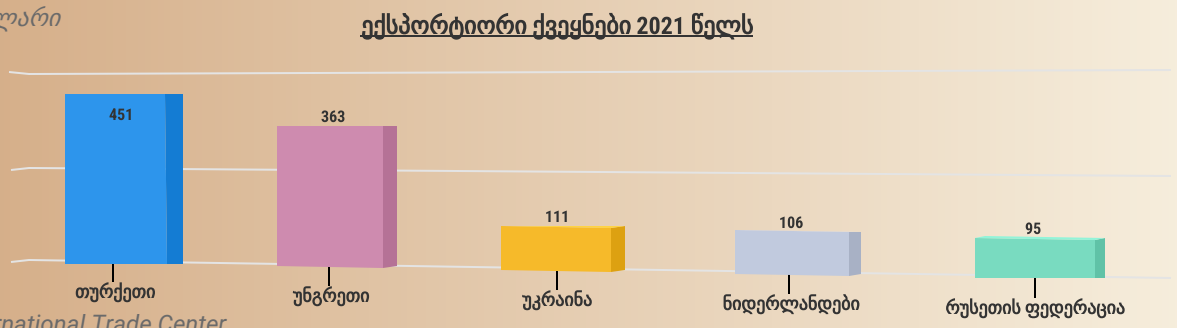

წყარო:International Trade Center

ათასი, დოლარი

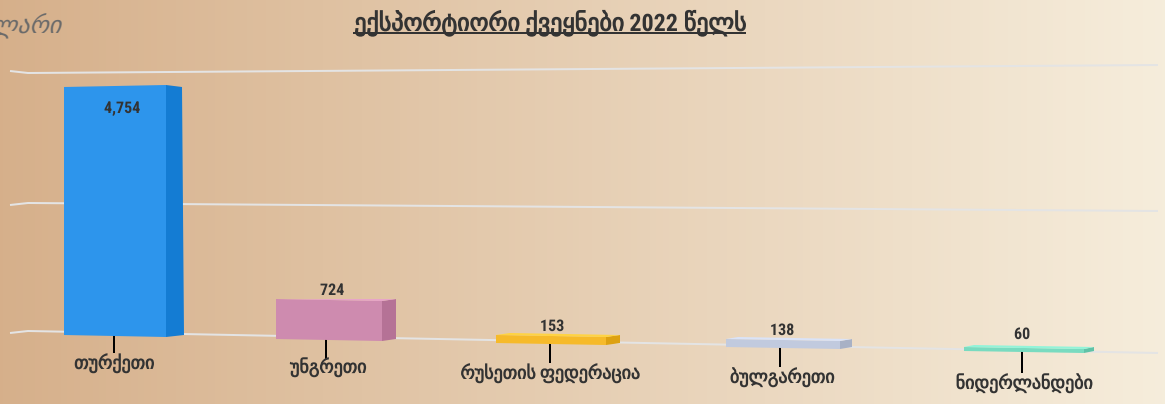

წყარო:International Trade Center

როგორც გრაფიდან ჩანს, საკმაოდ ცვალებადია ტოპ იმპორტიორი ქვეყნები და მათ ქვეყანაში ექსპორტირებული საქონლის ღირებულება.

ტოპ 3 კვერცხის მწარმოებელი კომპანია შემოსავლების მიხედვით (2022წ)

ათასი, ლარი

აღნიშნული კომპანიების ჯამური შემოსავალი წარმოადგენს კვერცხის მწარმოებელი კომპანიების ჯამური შემოსავლის 75%-ს.

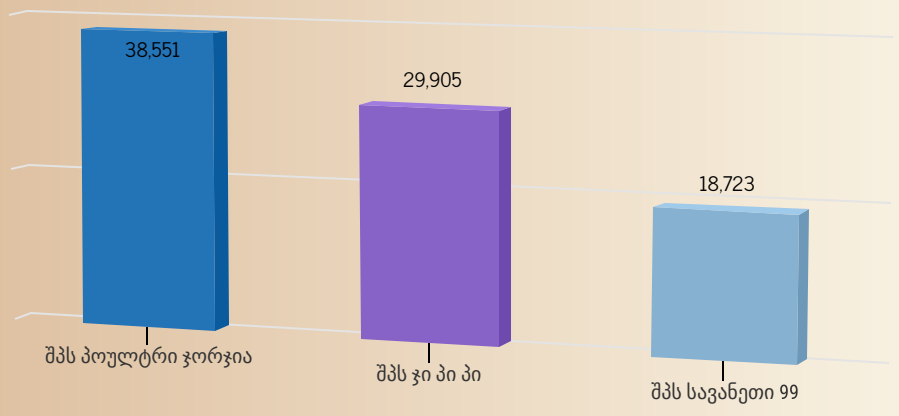

მთლიანი აქტივების მიხედვით, ტოპ 3 კომპანია კვერცხის წარმოების ინდუსტრიაში (2022წ)

ათასი,ლარი

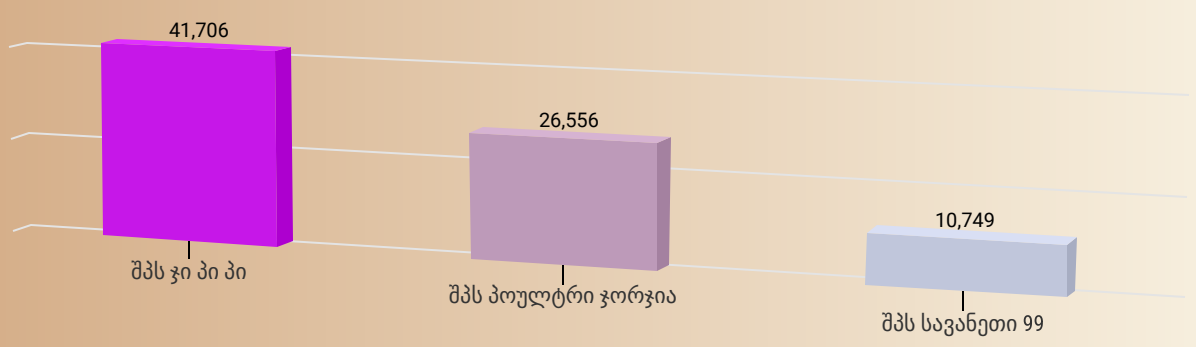

მოგება დაბეგვრამდე, ტოპ 3 კომპანია კვერცხის წარმოების ინდუსტრიაში (2022წ)

ათასი,ლარი

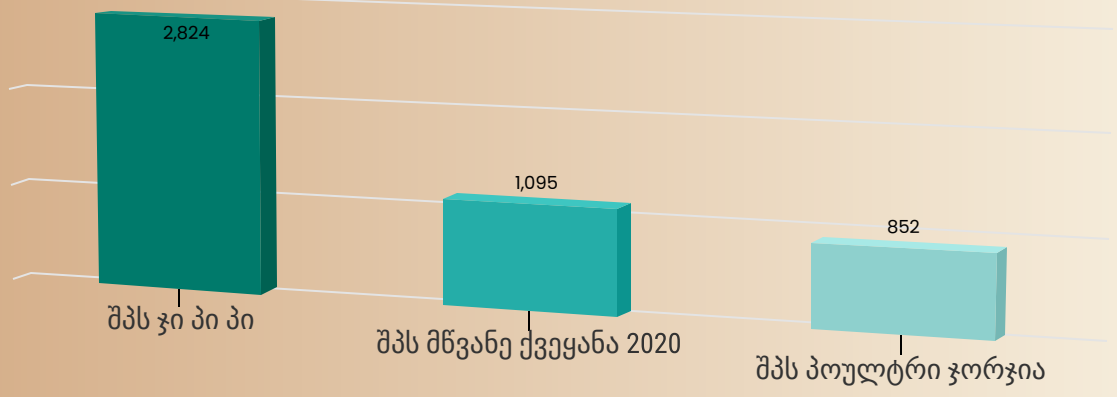

ინდუსტრიის საშუალო ფინანსური კოეფიციენტები (2022 წ.)

ლიკვიდურობის კოეფიციენტები

კვლევის შედეგად დადგინდა კვერცხის მწარმოებელი კომპანიების ლიკვიდურობის კოეფიციენტები. მიმდინარე და სწრაფი ლიკვიდურობის კოეფიციენტებმა შეადგინა 1.83 და 0.48, როდესაც ლიკვიდურობის კოეფიციენტი 1-ზე მეტია, ინდიკატორი ითვლება დამაკმაყოფილებლად.

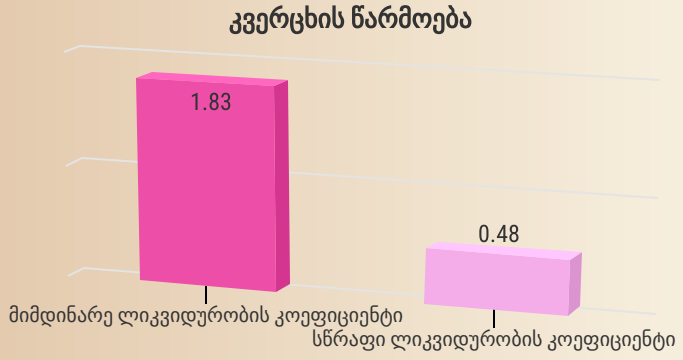

მომგებიანობის კოეფიციენტები

კვერცხის მწარმოებელი კომპანიების მომგებიანობის კოეფიციენტებმა შეადგინა შემდეგი: მთლიანი მოგების მარჟის კოეფიციენტი -3%, წლიური მოგება აქტივებზე მწარმოებელთათვის შეადგენს (ROA) -4%-ს, ხოლო მოგება კაპიტალზე ROE შეადგენს 19%-ს.
უნდა აღინიშნოს შემოსავლის მარჟის კოეფიციენტები, რაც სულ რაღაც 17%-ია, ეს ინდიკატორი წარმოადგენს მაჩვენებელს თუ თვითღირებულებასთან შედარებით, რამდენ პროცენტზე მეტად ყიდის კომპანია თავის პროდუქტს. დიდწილად სწორედ ეს მაჩვენებელი განაპირობებს ინდუსტრიის მომგებიანობის განსაზღვრას. თუმცა, აღსანიშნავია საკმაოდ მაღალი დანახარჯები ინდუსტრიაში და მისი სეზონური ბუნება რის გამოც, მოგების მარჟა შეადგენს -3% -ს.

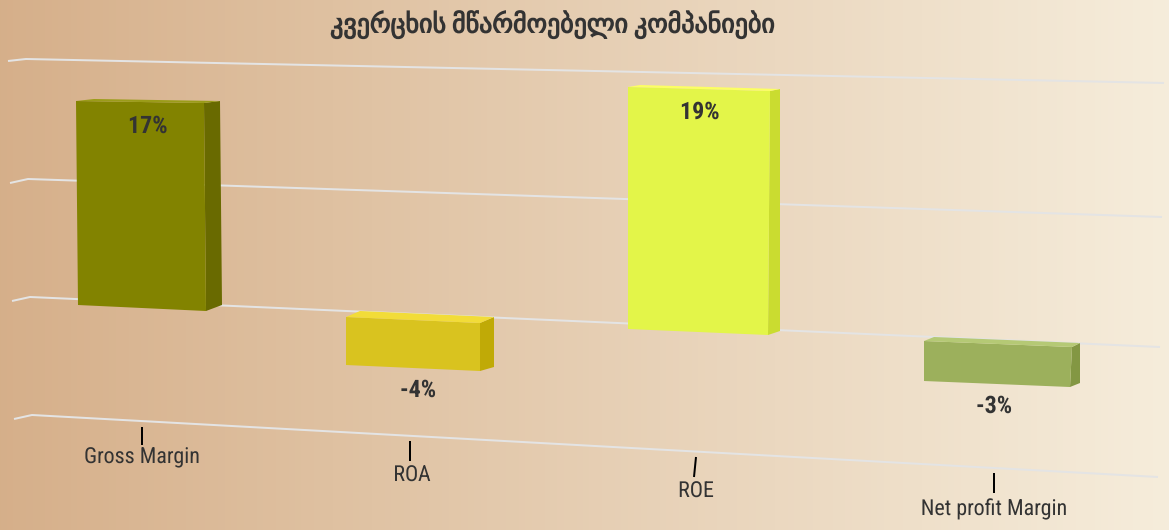

ინდუსტრიის საშუალო ფინანსური კოეფიციენტები(2022წ.)

გადახდისუნარიანობის კოეფიციენტები

ვალდებულებები შეფარდებული აქტივებთან კოეფიციენტი გვიჩვენებს, მთლიანი აქტივებისა და ვალდებულებების შეფარდებას. კვერცხის მწარმოებელთათვის მაჩვენებელი უტოლდება 0,96-ს, ასევე აღსანიშნავია ვალდებულებები შეფარდებული კაპიტალთან კოეფიციენტი, რომელიც შეადგენს -0.76-ს რაც მიუთითებს იმაზე რომ ვალდებულებები საკმაოდ აღემატება კაპიტალურ დანახარჯებს.

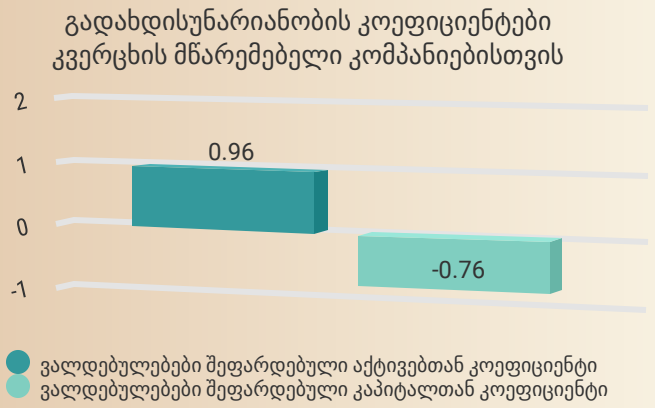

ეფექტურობის კოეფიციენტები

მარაგების ბრუნვის კოეფიციენტი უტოლდება 17.35-ს, კვერცხის მწარმოებელი კომპანიებისთვის, რაც არის მაღალი მაჩვენებელი და მეტყველებს იმაზე, რომ კომპანიებს არ უჭირთ მათი მარაგების რეალიზება. ზოგადად, რაც უფრო მაღალია ეს კოეფიციენტი, მით უფრო მეტია გაყიდვების რაოდენობა და ნაკლებ დროს ატარებს წარმოებული პროდუქტი საწყობში.

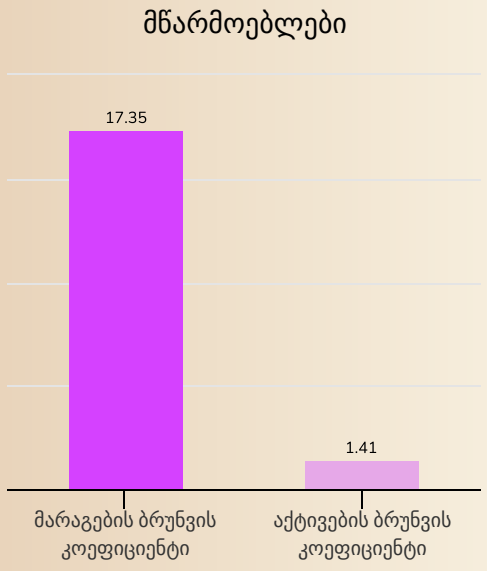

აქტივების ბრუნვის კოეფიციენტი კვერცხის მწარმოებელთა ინდუსტრიაში უტოლდება 1.41-ს მწარმოებელთათვის, რაც უფრო მაღალია ეს კოეფიციენტი, მით უფრო ეფექტურად ახერხებს კომპანია მისი აქტივების გამოყენებას გაყიდვების მოცულობასთან მიმართებაში.

რეპორტი მომზადებულია საკონსულტაციო კომპანია AGIC(ეი ჯი აი სი)-ის მიერ, რომელიც მოღვაწეობს 2007 წლიდან და უზრუნველყოფს უმაღლესი ხარისხის მომსახურებას აუდიტის, საბუღალტრო, ბიზნეს საკონსულტაციო და მარკეტინგის მიმართულებით.
კომპანიის გუნდი შედგება 60-მდე მაღალკვალიფიციური, გამოცდილი და პროფესიონალი თანამშრომლებისაგან, რომლებიც ფოკუსირებულნი არიან განვითარებასა და კლიენტების წარმატებაზე.
აუდიტორული და საკონსულტაციო კომპანია “AGIC” არის "PrimeGlobal"-ის წევრი საქართველოში, რაც საშუალებას აძლევს განახორციელოს გლობალური, კომპლექსური და სხვადასხვა სირთულის პროექტები პარტნიორებთან ერთად მსოფლიოს 100-ზე მეტ ქვეყანაში.

0171, პ. ქავთარაძე #10, I შესახვევი,
სართული 4 თბილისი, საქართველო

(995 322) 500 130

(995 599) 34 33 48

info@agic.ge